

EPPIC DAMARAN

juni 1984

INHOUD: ANALYSES T.SIJBRANDS-P.KOOIMAN
 STATISTIEK B-GROEP EN PASSANT
 JOOP GRIJPT WEER NAAST CLUBTITEL
 SLOTSIMULTAAN OOSTEREND
 HET VERLATEN EILAND
 VERBORGEN GEZEGDE
 SCHOKKENDE ADVERTENTIES
 STIMULANS JEUGDDAMMEN-EN SCHAKEN ?

VERDWIJNTRUCS.

Oorspronkelijk zou E.D. half mei verschijnen.

Uiteindelijk moest er hard gewerkt worden om de inhoud in juni nog op papier te krijgen.

Tussen half mei en 24 juni is het gevoel van licht ongeduld geleidelijk veranderd in niet te verhelen leedvermaak.

Het is natuurlijk schandalig, maar ik wil de lezers deelgenoot maken van dat leedvermaak.

Om te beginnen verwacht iedereen - en met name de secretaris van E.P. - na afloop van het seizoen bij het clubnieuws een eindklassement.

J.Dros steekt (hoewel hij dat echt niet hoeft te doen) v.w.b. de A-groep van E.P. de hand in eigen boezem. Jaap ZOU het hebben kunnen doen. Maar iemand anderd net zo goed (of EERDER, want Jaap deed al veel).

Zijn gegevens verdwenen, laat ik zeggen, op legitieme wijze....

Frank van Lare mag wel even gecompimenteerd worden.

Van de uit de kluiten gewassen B-groep van E.P. is nagenoeg niets verdwenen. (sorry, mijn score was 3 uit 4 ...)

DAN OOSTEREND.....

Welke onverlaat is er daar met de gegevens voor het eindklassement vadoorgegaan????? Waren de damdruiven zò zuur, dat voorzitter Jos maar even voor het blok gezet moest worden ?

Door zòveel slechtheid in de denksportwereld aangestoken - of was ik al zo slecht ? - wil ik hierbij bekennen, dat ik zelf ook "iets" heb laten verdwijnen. Met excuses aan H.Tielemans en M.Vittali. Jammer voor de lol van laatstgenoemde.....

Met een paar vragen ga ik eindigen.

Waarheen is J.DROS op het omslag bezig te verdwijnen ?

EN...komt U na Uw tijdelijke verdwijning allemaal in september weer terug ?

Een goede vakantie ! acb

P.KOOIMAN geeft zijn zienswijze op de door hem gespeelde
partij tegen SIJBRANDS.

Zoals de lezers kunnen zien, is deze partij op 28 april in de Volkskrant geanalyseerd door de grootmeester himself. De heer Kooiman deed mij onlangs die partij toekomen met wat commentaar zijnerzijds. Ik ben zo vrij die brief alleen te gebruiken voorzover de gespeelde zetten van commentaar zijn voorzien. Liefhebbers zijn voor de complete notatie dus op het overgenomen Volkskrantstukje aangewezen.

Het is wellicht de moeite waard om de zienswijze van beiden te vergelijken voor wat de zetten 15 en 22 betreft.....

4. 41-37 16-21 deze zet gespeeld om na 31-26 21-27,
32x21 23-28, 33x22 18x16 wit een nadelige randschijf te bezorgen.
13. 50-44 11-17 dreigend met 24-29 33x24 17-22 28x17
23-28 32x23 21x41 46x37 18x20 en de witte schijf op 17 gaat verloren.
15. 44-40 14-20 omdat na 1-6 39-34 14-20 25x14
9x20 30-25 4-9 25x14 9x20 wit een betere ontwikkeling op zijn korte vleugel krijgt.
22. 45-40 17-22 gespeeld omdat ik net had berekend dat de dam door 22. ...., 26-31 37x26 24-29 33x24 19x30
28x10 15x4 35x15 4-10 15x4 13-19 4x22 17x46
26x17 12x32 38x27 niet goed is daar, nadat de dam is afgevangen, voor 3 of 4 stenen, wit een gemakkelijke damdoorbraak krijgt, maar zwart vastloopt en...SIJBRANDS weer voor het bord verscheen en ik niet meer de tijd had om de zet 3-9 te berekenen hetgeen wit dwingt tot 28-22, aangezien 49-44 door 17-22 en 23-29 verliest.
25. 33-28 24-29 om na 39-33 te vervolgen met 17-22 wat wit dwingt tot 28x17 21x12 33x24 20x29 wat zwart een goede stand geeft en bij 33x24 22x33 38x29 wit twee stukken verliest.
43. 33-28 24-29 geleidelijk aan is zwart door tempogebrek door zijn tegenstander in een verloren stand gemanoevreerd.
47. 38-33 23-29
48. 43-38 29x20
49. niet meer genoteerd, opgegeven door zwart.

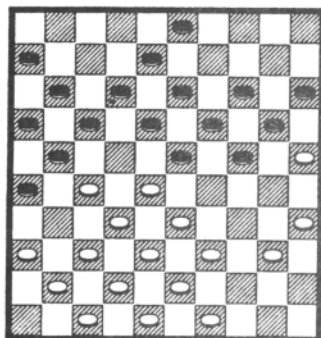
Wat had kunnen gebeuren

*Zie de
zienswijze
van de speler*

DAMMEN / TON SIJBRANDS

*P. Kooiman
elders in dit
nummer.*

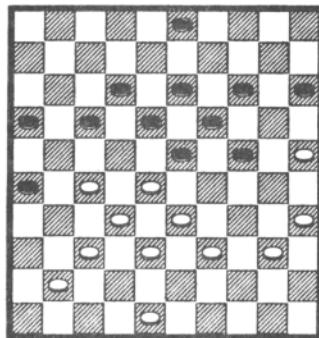
SIJBRANDS-N.N. (Texel 1984)
1.32-28 19-23 2.28x19 14x23 3.37-32 10-14 4.41-37 16-21 5.33-28 13-19- 6.39-33 21-26 7.44-39 20-24 8.34-30 8-13 9.31-27 11-16 10.30-25 17-21 11.40-34 2-8 12.34-30 7-11 13.50-44 11-17 14.46-41! Eentwintig, tweëntwintig jaar geleden speelde ik dergelijke zetten ook al in de vriendschappelijke toernooitjes die op zondagmiddagen in het ouderlijk huis gehouden werden, maar als ik er vandaag de dag weer op teruggrijp is dat vooral onder invloed van partijen van Hans Jansen en Alexander Dibman, en omdat het toch maar om een simultaanwedstrijd gaat. 14...6-11 15.44-40 14-20. Dit speelt wit in de kaart. Vermoedelijk was 15...1-6 vervelender geweest. 16.25x14 9x20 17.30-25 4-9 18.25x14 9x20 19.40-34 1-6 20.34-30 5-10 21.30-25 10-14 22.45-40

22...17-22. Hiermee bekennt zwart min of meer strategisch on-

gelijk. Na 22...3-9 had wit zijn toevlucht tot het wel heel ongewone 23.28-22 17x28 24.33x22 moeten nemen, daar 23.49-44? vanwege 17-22 en 23-29! volkomen onspeelbaar is. Misschien dat om die reden 22.49-44 door 22.45-40 vervangen had moeten worden of dat al veel eerder een opbouw met 49-44-40 in plaats van 50-44-40 de voorkeur verdiende. 23.28x17 11x31 24.36x27 12-17 25.33-28 24-29 26.38-33! 29x38 27.42x33. Wit beschikt over een dermate ruime tempo-reserve dat hij rustig 4 tempi kan teruggeven als het erom gaat zwart in het klassieke keurslijf te persen. 27...17-22 28.28x17 21x12 29.33-28 20-24 30.43-38 12-17 31.38-33 17-21 32.47-42 8-12 33.49-43 12-17 34.42-38 17-22 35.28x17 21x12 36.33-28 6-11 37.39-33 11-17 38.43-39.

*Partij Sybrands - N.N. (Texel 1984)
uit Volkskrant 28 april 1984.*

Ondanks alle ruitjes die er tussen de tweede en de vijfendertigste zet hebben plaatsgevonden zijn de tempi-verhoudingen uiteindelijk weer vrijwel zoals ze in het begin waren, met dien verstande dat het verschil in ontwikkeling niet 2 maar 3 tempi bedraagt. Die omstandigheid maakt dat zwart in dit laat-klassieke middenspel in grote moeilijkheden verkeert, moeilijkheden die hij althans achter het bord niet meer te boven zal kunnen komen. 38...3-8 39.48-43 17-21 40.40-34 12-17 41.34-30 17-22 42.28x17 21x12 43.33-28 24-29 44.39-33 12-17 45.33x24 16-21 46.27x16 18-22 47.38-33 en na nog enige zetten gaf mijn tegenstander het op.

Diagram 7

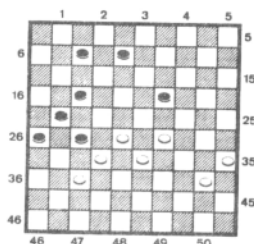

Diagram 8

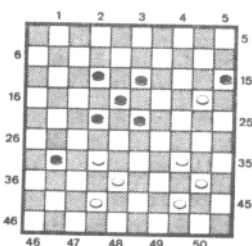

Diagram 1

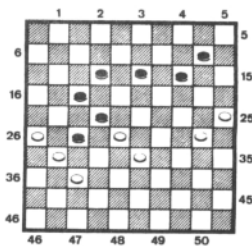

Diagram 2

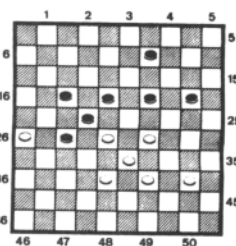
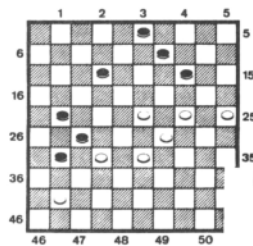

Diagram 3

*8 diagramme uit
De vacature
uitg. Thieme*

Diagram 4

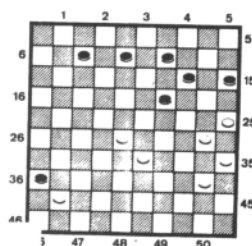

Diagram 5

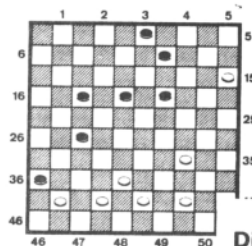
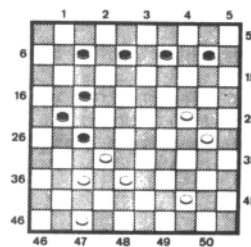

Diagram 6

Diagram 1: 37-32, 26-21... 30-24... (23-29) 5x41 (29-33) 41-32 (33-39) 32-49. (N. Brochu, onder nummer 873 in Gortmans' „1001 Miniaturen“ van 1939).

Diagram 2: 29-24 (19x30) 38-32, 26-21... (35-40) 3-17 (40-45) 17-50. (M. Nicolas, 1959).

Diagram 3: 23-19, 41-37... (34-40) 3x17 (40-45) 17-50. (Onbekende maker)

Diagram 4: 28-23, 30-24, 24-19, 40-34, 35x24... (23-28) 1-29 (28-32) 29-42 (15-20, 32-37) 15-47. (M. A. F. van Rooij).

Diagram 5: 38-32, 32x14... (W. B. Monsma).

Diagram 6: 37-31, 47-41, 25-20, 20-15... (K. van Menk, 1946).

Diagram 7: 28-23, 37-31, 29-23, 40-34... (W. Orchow, 1975).

Diagram 8: 42-37, 34-29, 44-40, 32-28... (J. H. Ansems).

JOOP GRIJPT WEER NAAST DE CLUBTITEL

De tijd dat ik Joop Rommets op het schaakbord duidelijk de baas was lijkt mij definitief voorbij. Desondanks is het me toch gelukt meer punten bij elkaar te schaken dan Joop, zodat hij nog een jaartje (in ieder geval) als Texels tweede schaker door het leven zal moeten.

Het verschil over een heel seizoen bedroeg tenslotte slechts een half punt, al moet gezegd worden dat ik Broekema in de laatste ronde remise aanbood in een stelling waarin hij zich al danig in de nesten had gewerkt, maar ik besloot het risico van een blunder definitief te elimineren door hem een vredesvoorstel te doen, waar hij terecht onmiddellijk op inging.

In het laatste periodetournooi vielen de hardste klappen, zoals ikzelf ook aan den lijve moest ondervinden door twee nederlagen tegen Joop Rommets en Paul Eelman.

Met name de overwinning van Paul mocht gezien worden; nadat ik een zeer diepzinnig maar foutief pionoffer had gebracht werd ik op een meedogenloze wijze door Paul in de pan gehakt. Gesterkt door deze glanzende zege speelde hij ook verder een goed toernooi. Hij eindigde op 50% geloof ik en en is dus volgend jaar ook weer van de partij in de A-groep.

Nog beter deed Broekema het, die in het laatste periodetournooi beslag legde op een fraaie tweede plaats.

De meest dramatische partij was wel die tussen Rinus Vittali en Joop Rommets. Een ellendige fout van Rinus leidde regelrecht naar een verloren stelling.

Op dat moment zal Joop gedacht hebben dat zijn kansen op de clubtitel nog niet zo gek waren. Hoe dan ook, zijn gedachten waren niet bij de stelling want tot verbazing van iedereen tuimelde Joop in een eenvoudige val die Rinus als laatste strohalm nog op het bord bracht.

Ik zal jullie niet meer vervelen met partijen en tabellen uit de clubcompetitie (het is eigenlijk zo dat ik het meeste ben kwijt geraakt) maar voor de aardigheid een partijtje dat ik speelde in Amsterdam tegen een Amerikaan, die zich al schakend over de harde verplaatst. Men bedenke dat het hier om vluggertjes gaat en de eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik meestal het onderspit moest delven. Maar niet in de volgende partij:

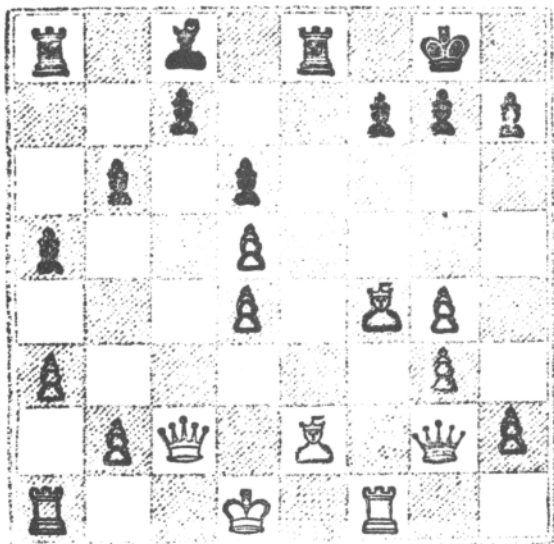
wit: Marriott   zwart: J.Dros

1. c4	e5	
2. Pc3	Pf6	
3. Pf3	Pc6	
4. e3	Lb4	
5. Dc2	0-0	
6. Pd5	a5	
7. a3	Lc5	Een andere mogelijkheid is hier Le7, zoals Portisch deed tegen Miles in Wijk aan Zee (78), maar de tekstzet is wat direkter. Toen ik het eens nazocht bleek Timman ook eens Lc5 gespeeld te hebben en wel tegen Adorjan (IBM 78).
8. Pe5:	...	Lijkt mij niet zo sterk. Adorjan speelde hier Pg5. Er volgde 9....g6 9. Pf6:+ Df6: 10. Pe4 De7 en nu had wit met b3! in het voordeel kunnen komen.
....	Pe5:	
9. d4	Pd5:	M.i. een sterke zet.
10. cd5:	Ld4:	
11. ed4:	Pg4	
12. f3?	...	Een duidelijke provocatie. Marriott wist zelf natuurlijk ook wel dat zoiets niet goed is, maar ik had voor de opening al flink wat tijd gebruikt (we hadden elk een kwartier) voor de hele partij en daarom komt hij nu met een lofhertje.
.....	Dh4+	
13. g3	Te8+!?! ineens een aardige inval	Natuurlijk kon ik met De7+ het paard redden, maar ik kreeg
14. Le2	.... Dh3!?	Doet wit Kd1 (of Kd2) dat drie t zwart met De7 mat te zetten. Voilà
....	Dg2	
15. hg4:	Dg2	
16. Tf1	b6	Er dreigt nu dodelijk l7...La6, terwijl wit met Tf2 Dgl+ toch weer Tf1 moet doen. De zetten kunnen dan herhaald worden naar zwart

kan ook met Dh2: voortzetten, al zou ik niet durven beweren dat hij dan gewonnen staat. Ondertussen was het mijn tegenstander die over de minste tijd beschikte.....

17. Kd1 Om de loper te ontpennen.

..... d6
18. Lf4

Stand na 18. Lf4

18. .... Te2:!
19. De2: Lg4:!
20. Dg4: Df1:+ Tenslotte mag zwart eens wat terugpakken.
21. Kc2 Dal:
22. Lh6 g6
23. Df4 ... Op Dg5 (met de bedoeling Df6) heeft zwart juist nog Dg1 waarna Df6 faalt op Dh2:+ en wit moet Ld2 doen.
- f5
24. Dg5 Kf7
25. De3 Te8
26. Dc3 Dg1
27. Dc7:+ Te7
28. Dc8 Dh2:+ (er dreigde Df8 mat)
29. Ld2 Dg3:
0-1 En in deze hopeloze stelling ging wit door zijn vlag.

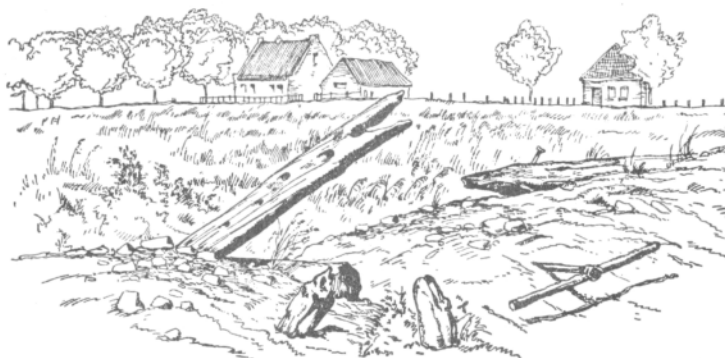
Tijdens deze snelschaakpartijen komen er soms fantastische dingen op het bord. Vooral als beide spelers aan elkaar gewaagd zijn en geen enkel risico schuwen. Rest mij nog dank te zeggen voor de enorme hoeveelheid nootjes etc. die ik als prijs in ontvangst mag nemen.

Het is misschien nog aardig te vertellen dat Gerard van Es, die onlangs nog enkele dagen op Texel was, zich er tijdens een snelschaakmarathon buitensporig te goed aan heeft gedaan, zodat hij de volgende dag lichtelijk onwel weer achter het bord plaats nam.

Tot het volgend seizoen.

jaap dros

	1 ^o periode		2 ^{de} periode		3 ^{de} periode		Aantal 03-84		
	%	volg- orde	%	volg- orde	%	volg- orde	resultaat	%	volg- orde
W.Albers	--	--	57,0	9	57,0	9	6 uit 12	50,0	15
A.C.Bakker	A-groep		A-groep		66,7	5/6	2 3	66,7	5
G.v.d.Bie	--	--	0	17 t/m 21	0	17/18	0 6	0	24
M.Bremer	25,0	11	57,0	6	25,0	14/15	5 11	46	18
K.Bruining	--	--	20	16	33,3	12	2 11	18,3	22
R.Daan	56,3	4	vertrokken		vertrokken		4½ 8	56,3	8
E.Dros	--	--	50	8 t/m 12	25	14/15	4 10	40,0	19
P.Eelman	50,0	5t/m8	92	2	A-groep		10½ 16	65,5	6
J.Granzeuer	--	--	50	8 t/m 12	buitenland		2 4	50,0	17
N.v.Heeringen	buiten meded.		50	8 t/m 12	33,3	11	5 9	56	9/10
J.v.Heerwaarden	18	12	33,3	15	0	17/18	4 21	19,8	21
W.Hoekman	77	2	A-groep		A-groep		7 9	77,3	2
H.Kok	--	--	0	17 t/m 21	?	?	0 1	0	25/26
F.v.Lare	50	5t/m8	56	7	92,7	2	15½ 24	52,1	13
O.v.Loo	10	13	0	17 t/m 21	12,5	16	1½ 25	6,0	23
A.v.Loon	--	--	0	17 t/m 21	50,0	10	2 6	33,3	20
J.Mulder	--	--	0	17 t/m 21	?	?	0 1	0	25/26
W.Pranger	50	5t/m8	68	4	76,7	3	16 26	61,5	7
F.v.Tatenhoven	36	9	100	1	A-groep		11½ 19	55,5	11
A.Terpstra jr.	--	--	42	13	63,2	7	7½ 14	53,5	12
A.Terpstra sr.	75	3	A-groep		100,0	1	14½ 17	85,3	1
R.Terpstra	--	--	50	8 t/m 12	60	8	5 9	56,0	9/10
M.Visser	A-groep		75	3	66,7	5/6	5 7	71,4	3
E.de Visser	33,3	10	60	4	28,5	13	8 16	50,0	14
M.Witte	85,0	1	50	8 t/m 12	68,8	4	18½ 26	71,2	4
G.Zoetelief	50	5t/m8	A-groep		A-groep		5 10	50,0	16

DE HAVEN VAN SCHOKLAND 43

M. ROZANS

het verlaten eiland

Schokland in 1859 ontruimd

Tussen 1 maart 1859 en 1 juli 1859 hebben de bijna 700 inwohers van Schokland op last van de regering hun eiland verlaten. Dat is nu 125 jaar geleden.

In 1941 is dit eiland verzwoegen. Niet door de zee, maar door de droogvallende Noord Oost Polder.

Schokland moet ooit ongeveer vier keer zo groot zijn geweest. Tenslotte was er niet meer over dan een strook van 4 kilometer lengte en een breedte die varieerde van 200 tot bijna 600 meter breedte.

Het was een stukje kleibodem van 1-2 meter dik, dat rustte op een veenlaag van 3-6 meter dik.

Een middeleeuws dorpje Ens, op de zuidrand ervan, verdween onder water.

In 1660 kwam Emmeloord, noordelijk Schokland dus, onder Amsterdams gezag. Het zuidelijk gedeelte bleef onder Overijsels bestuur.

De zuidpunt kreeg een vuurbaak op de ruïne van de kerk van het (verlaten!) tweede dorp Ens. Een derde dorp Ens ontstond rond het in 1717 op de hoogste woonterp van de oostwal gebouwde kerk. De genoemde ruïne fungeerde tevens als...kerkhof.

Waren er rond 1800 vrijwel geen buitendijkse terpboerderijtjes meer over, toch beschikte Schokland in 1816 nog over 90 ha bruikbaar weiland.

Men meende met de nieuwe dijk van 1805/06 stormvloedten te kunnen keren.

Langs de oostwal moest een paalscherm als zeewering dienen. Het droeg een plankenpad, die de dorpen met elkaar verbond.

1e eeuw

10e eeuw

15e eeuw

Het gebied van de Waddenzee en de voormalige Zuiderzee van het begin van onze jaartelling tot heden (Bron: Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders)

17e eeuw

19e eeuw

huidige toestand

EEN FRAGMENT uit: HET VERLATEN EILAND door Dr. P. J. Bouman.

"De natuur scheen in januari 1825 alle zwartkijkers te logenstraffen. Het nieuwe jaar begon met enige weken van opvallend rustig weer. Heldere dagen, wat nachtvorst, soms nevel in de ochtenduren. Werkelijk mist alleen op Driekoningen. Halverwege de maand laaghangende wolken en motregen. Krimpende zwakke wind. De zee in lichte kabbeling met de vrijwel onzichtbare ademhaling van eb en vloed.

Op Schokland hielden zwakke getijstroomen de plassen achter de vernielde zeewering in beweging. Diepe kreken liepen tot de woonterpen, "buurtwerven", door. Daartussenin donkere plekken van dompige moerasjes. Het langgestrekte eiland lag weerloos als een gestrande walvis, half in modder verzonken.

Nu en dan enige zonglinstering langs randen van zijn brede, vochtige huidplooien.

Eind januari een plotselinge omslag in de weersgesteldheid. Valstrepen aan de hemel, strakstaande wolkenlinten in de bovenwind. Bij dalende luchtdruk windstoten, op een naderende depressie wijzend. Opstuwung van Noordzeewater. De eerste februari hoge vloed overal in "de Kom".

Schokland, open voor het opdringende water, kwam al direct voor meer dan de helft blank te staan. En dan had men nog springvloed in het vooruitzicht.

Een dag later wakkerde de wind tot stormkracht aan. Hoge branding rolde tegen de dijkresten aan. Dijkresten, die aan de herfststormen van 1824 herinnerden.

Zware brekers ook op de paalschermen. Boven schuimend water

KORTENHOEVEN.....in geuren en kleuren.

De inwendige mens versterken: per adres PLOFF INN KANTOORSTRAAT. Buitenschilderwerk betaalt zichzelf terug: GRAAF.

ZEGEL VISMARKT: geef haar van katoen.

Volop voorjaarsvitaminen in de NOTENBAR.

MUZIEKHANDEL KOK...een dansdeuntje deint.

De wereld is al haastig genoeg..rustig naar de KOFFIESHOP.

BAKKER'S IJZERHANDEL...we kunnen er niet genoeg op hameren.

U wilt de koffie of de thee wat versieren? CENTRA.

LEIJDEKKERS en U kent de zon ook in het water zien schijnen.

Piepen en knarsen komt in het woordenboek bij GARAGE GROENFI niet voor.

stormmeeuwen in grillige vlucht, nu en dan neerduikend tussen losgeweekte bruinwieren.

Maria Lichtmis. In het kerkje van Emmeloord, gammel gebouw, droeg pastoor Bosch de mis op. De gierende wind maakte het hem moeilijk zich verstaanbaar te maken.

Kaarsvlammen flakkerend, soms bijna dovend door de tocht, rond het beeld van Maria, Vrouwe van de Zee.

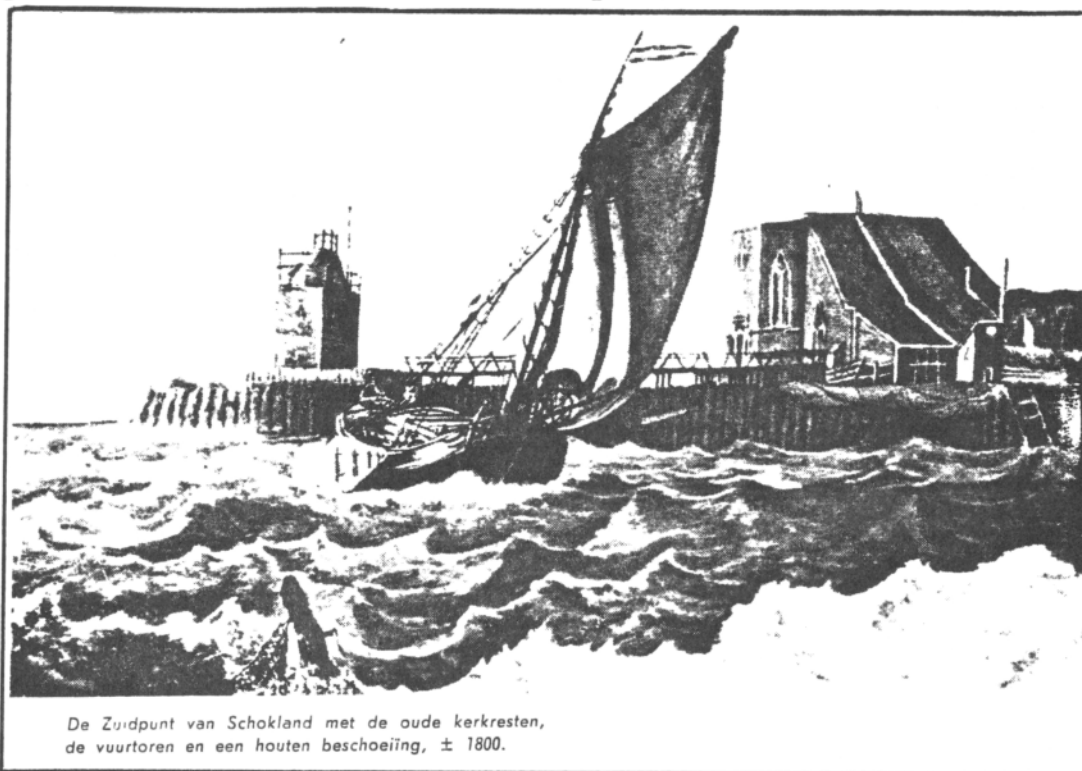
Onverhoorde gebeden.

De derde februari, een donderdag, nam de storm nog in hevigheid toe. Bij Den Helder werd tegen de avond zes voet boven dagelijks peil gemeten. Watermassa's persten zich door de zeegaten. Geen schip dat zich buitengaats waagde.

Het kolenvuur in de lichtbaak op Urk bluste door opspattend schuim. Ook het licht op de zuidpunt van Schokland doofde.

Uit het paalscherm bij de lichtwachterswoning sloegen de eerste balken los. Vlagen uit het noorden kregen een greep op schepen, die de luwte van de oostwal hadden gezocht.

De golven bereikten nu de woonterpen.

De Zuidpunt van Schokland met de oude kerkresten, de vuurtoren en een houten beschoeiing, ± 1800.

En nog was men niet aan springvloed toe. Tegen het middaguur volle maan. Eerst bij de derde daarna invallende vloed kon de hoogste waterstand bereikt zijn.

Wat als de storm bleef aanhouden?

De vraag die in alle gesprekken terugkeerde.

Afweging van kansen in de kroegen, bij Pieter Mastenbroek, Bij Jan Bruins Klappe, bij Dubbel Floris Sul of Clement Sonderman, overal waar een stevige borrel werd geschonken. Het wassende water dreef gezinnen naar de zolders, met alle bezittingen die men kon redden.

Voor de kinderen slaapplaatsen tussen opgerolde netten.

Volwassenen dicht bijeen in tochtige ruimten, opschrikkend bij iedere zware windstoot, angstig luisterend naar het water dat beneden de huiskamer binnendrong. Geluid als van een vollopende stortbak, een dof, bruisend geluid. Daartussendoor het bonzen van drijvende stoelen, tafels of planken, gevaar voor de wanden, trillend door de loeiende wind.

De volgende dag, vrijdag 4 februari, bleek met een waterstand van drie meter te beginnen. Water perste door straatjes vol wrakhout. Het stond hoog genoeg om met roeiboten te worden bevaren. Men begon met de ontruiming van woningen die op instorten stonden. Sommige vissers voeren af en aan om hun gezinnen aan boord te nemen, zo mogelijk met huisraad dat men van de zolders had weten te halen.

De verbinding tussen Ens en Emmeloord was verbroken. Het houten looppad langs het oostelijke paalwerk was op veel plaatsen uit zijn voegen gelicht. Langs de oostkust kleine windhozen, als bij een aardbeving, overal in de dorpen gevoeld. Onbekend, aagstaanjagend verschijnsel, misschien veroorzaakt door trillingen in de veenbodem, door golven gebeukt waar stukken van de boven-kleilaag waren weggezakt.

In de middag volgehouden reddingswerk. Steeds meer woningen die het begaven. Ruim een meter water in de protestantse kerk van Ens, op het hoogste punt van de Middelbuurt.

In de omgeving daarvan stortten muren in van 's Lands magazijn, loods met materialen van Waterstaat.

Eenzelfde beeld van verwoesting in Emmeloord, lager gelegen dan

Goed voor hart en longen....die fiets van RAN.
 HET OPEN BOEK: Flevomeer, Almere, Zuyderzee.
 Khaki, vlot - sportief - apart bij DAMESMODE MOERBEEK.
 DE FA SCHOO voorkomt de reumatiek van de '90-er jaren.
 Vlaggen uit in de Gravenstraat en Gasthuisstraat...MAAS! !

Vóór die tractatie van TIMMER ging nog niemand naar huis.
 FIRST LADY ...niet extra-vagant, maar extra galant.
 Lezen EN BREIEN, gezelliger kan het niet: SPINBOET.
 Houd het gesprek maar pittig: kaas met gember. VAN BOON.
 BOEKHANDEL PARKSTRAAT is in ORANJE goed gesorteerd.
 Geld moet rollen. Maar kan ook rentegeven bij de RABOBANK.

Ens en kwetsbaarder nog voor hoogoplopende golven uit het noordwesten.

Afgerukte rieten daken, afdrijvend naar de haven.

Het was niet meer te overzien welke woningen het meeste gevaar liepen. Men had de gezinnen Kok en Willems om hulp horen roepen, daarna niets meer vernomen. Wie een schuilplaats hoopte te vinden in de kerk, kwam bedrogen uit. Het was te zien, dat ook het kerkgebouw op inzakken stond. Door een breed gapend gat in een zijmuur dobberden eerst stoelen, daarna- tot schrik van de pastoor in de pastorie ernaast- verdween het altaar naar buiten.

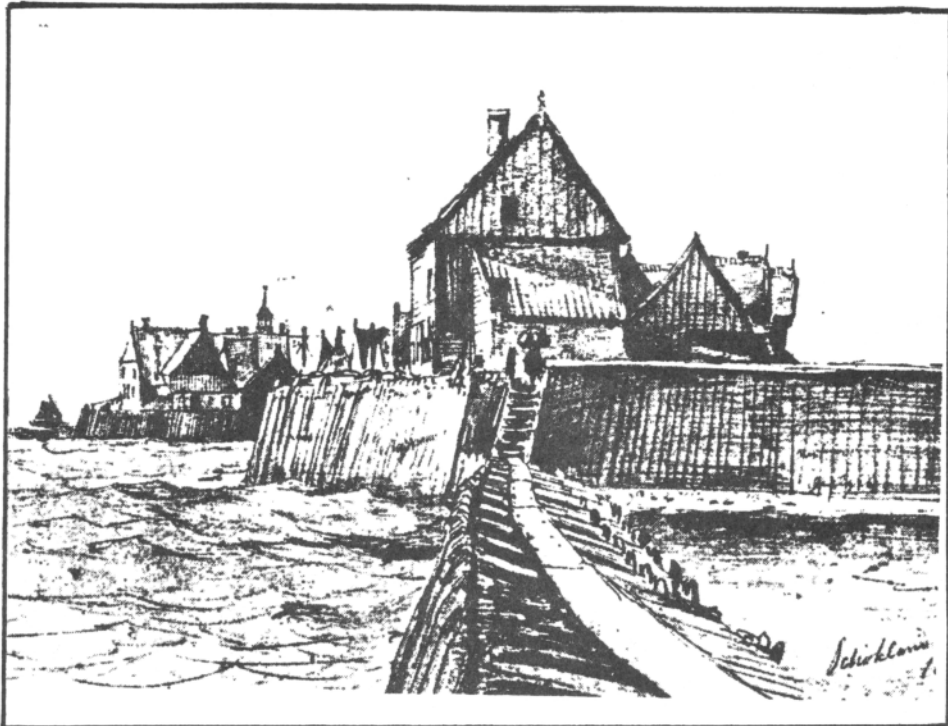
Zoals stromend water wervelingen vertoont, trekt stormwind cirkels van verwoesting. De zwaarste verwoestingen in snijpunten van zulke kolkingen. Zo zag men in Emmeloord hoe schijnbaar zwaarbedreigde huizen overeind bleven, terwijl in een naburig straatje alles weggevaagd werd. Op een rieten dak, drijvend langs de rede, klampte Mastenbroek zich met vrouw en kinderen aan uitstekende latten vast. Een poging hen daar af te halen, mislukte. Op het moment, dat Mastenbroek een lijst wist te grijpen, kantelde het dak en raakten allen te water. Alleen de man werd gered.

Slecht verging het ook de Van Kleefs. Hij schoenlapper, zij, Geertruij, de vroegere vroedvrouw van Emmeloord.

Bij hun inwonend hun zoon Martinus, hulp-heelmeester. Ze hadden hun toevlucht op zolder gezocht. Onverwacht stortte de schoorsteen in. Van Kleef en zijn vrouw, door steenbrokken gewond, gleden weg door een opening in de zoldervloer. Nog enig hulpgeroep beneden, overstemd door het rumoer van de wind. Hun zoon Martinus liet zich aan een touw omlaag zakken, kon de drenkelingen niet meer grijpen. Ook hij dreef door de deur naar buiten, waar het hem gelukte zich aan een drijvende balk vast te klampen.

In Ens waren vrijdagmiddag nog geen slachtoffers gevallen. Het noordelijker gelegen Emmeloord brak de golfslag. Maar huizen genoeg in de Molenbuurt, die hun ondergang tegemoet gingen. De woning van Harm de Ruiter bijvoorbeeld.

Hij wist wat hem en zijn gezin te wachten stond; er moest risico worden genomen om tijdig weg te komen. Nadat de Ruiter in de houten gevel een gat had gehakt, enkele decimeters boven het water, begon hij met een haak drijfhout naar zich toe te halen. Wat latten eerst, toen ook enige balken, die hij met touwen aaneenbond. Het geïmproviseerde vlot bleek te glad om er zich op staande te houden. Een langsdrijvende tobbe bracht uitkomst. Door deze op het vlot te bevestigen, kon het als vaartuig worden benut om vrouw en kinderen één voor één naar een buurwoning van steviger constructie over te brengen. Juist op tijd, want toen de Ruiter zelf als laatste overstak, zag hij zijn woning uiteenvallen.

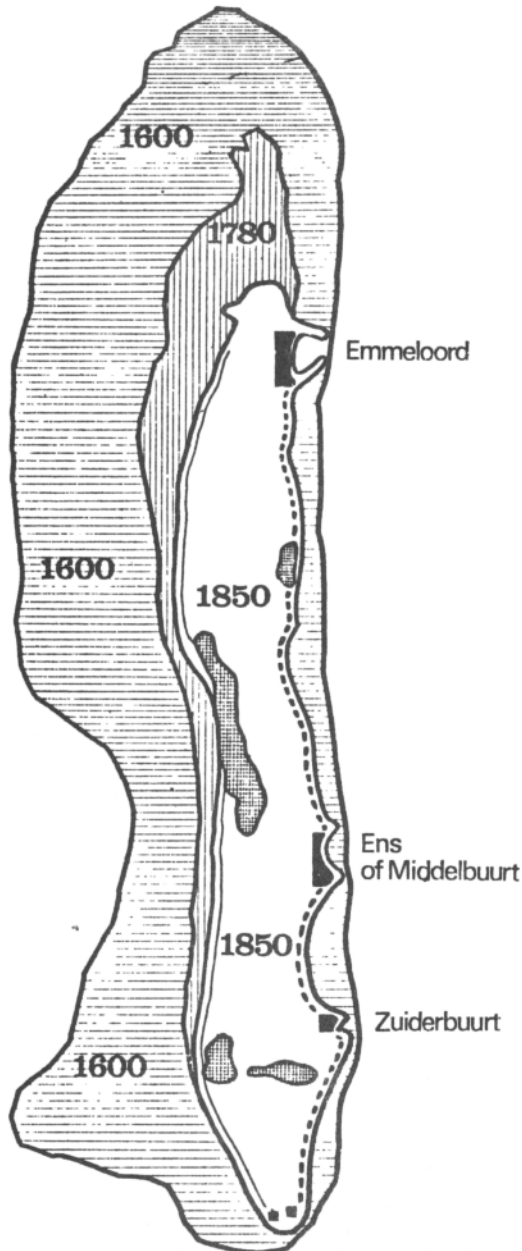
Een schaakcomputer? DROS MAGAZIJN.

U mag HOOGERHEIDE van alles de schuld geven. Behalve van eksterogen. AANKOOPCENTRALE...ook plant "aardig".

Slopen hoeft niet. Verhuizen kan vrij en blij. MAKELAARDIJ EELMAN.

Na Moederdag zijn vele verrassingen mogelijk: TROMP.

Blaren zijn te voorkomen. Maar ook te genezen. DROG.VAN DER SLIKKE.

Na middernacht bedaarde het noodweer, de windstoten namen in kracht af. De zuiging van water in de woningen scheen naar het geluid te oordelen snel te minderen. In de vroege ochtend van de vijfde februari was een ebstroom te zien, die het gevaar van verdere verwoesting wegnam. Hoge gedeelten van de woonterpen, straatjes en woningen, vielen droog. Droog, als men niet lette op plassen, die overal bleven staan of op modderstroompjes in open goten, naar zee afvloeiend.

De wanden van beschadigde woningen waren tot op halve hoogte bedekt met een aanslag van slib. Een kleverige laag ook op de vloeren, stinkend door de uitwaseming van slikresten. Mannen van zolders naar beneden gekomen, graaiden achtergebleven drijfhout bijeen om noodvloertjes te leggen. Zij werden door vrouwen en kinderen gevolgd. Overal zag men versufte en vermoeide mensen staan, veel vrouwen huilend. Glibberende kinderen om hen heen.

Al gauw begonnen de meest actieven, als emmers en bezems te vinden waren, met enig schoonmaakwerk. Of men ging op zoek naar afgedreven regentonnen, telkens staan blijvend om naar het lot van bloedverwanten of kennissen te informeren. Het waren uren waarin i eder gerucht werd geloofd. In Ens hoorde men vertellen, dat Half Emmeloord door de zee verzwolgen was, in Emmeloord dat van de Middelbuurt niet veel meer overeind stond. Na geforceerde bedrijvigheid opnieuw een terugval in vermoeidheid, een wegzakken in lethargie.

Eerst in de loop van de zondag kwam er wat systeem in alle inspanning. Vloeren werden van modderkortsten ontdaan. Wie overturf beschikte, op zolder opgeslagen turven, maakte een begin met het droogstoken van de woning. Roeiboten voeren af en aan, brachten berichten uit de dorpen over, zodat enig overzicht werd verkregen. Emmeloord had het meest geleden. Schout Seidel spoedde zich erheen, hoorde dat er tenminste dertien doden waren gevallen. In Ens teruggekeerd, liet hij de protestantse kerk schoonmaken omer daklozen in onder te brengen. Ook in zijn eigen woning maakte hij slaappleatsen vrij. Seidel zoals men hem kende, praktisch, doortastend, de enige die in de algemene verwarring het hoofd koel hield.

de terp te Middelbuurt, waarin thans de bodemvondsten uit de IJsselmeerpolders zijn te bezichtigen. en restant van de houten zeewering is nog aanwezig.

De Emmeloordse slachtoffers van de ramp, dertien in getal, kregen een drassig graf op de begraafplaats even ten noorden van de verwoeste kerk. Graven met schelpversieringen. Zo eerde men de verdronken dorpingen: Trijntje Diender, Jacobje Grootend, drie kinderen Kok, vier kinderen Willems, Lucas Mastenbroek, Joost Klaasje Jansen en de beide van Kleefs. Een hele week van verwarring, van tegenstrijdige berichten. Erg veel zieken, waarvoor vrijwel geen medicijnen beschikbaar waren. Had de dorpsarts Sonderman daarom het eiland verlaten? Zijn assistent Martinus van Kleef, nog beduusd door het verlies van zijn ouders, moest zich maar zien te behelpen. Er werd gezegd dat ook hij vertrokken was. Misschien naar Kampen om zijn apotheek aan te vullen?

HET SWARTE SCHAEP met nieuwe en originele ideeën.
 Een zoen teveel??? SCHOENMAKER AUTOSCHADE.
 VLEESHOUWERIJ RAN: klapstuk - klinkt goed - smaakt beter.
 Voor stootkussen, stagspanner of surftrapeze: Watersp.C.DUINKER.
 U zorgt voor de adem, de SPORTSHOP voor de rest!
 REISBURO TEXEL ook voor reizen met historische aspecten.

Seidel had intussen opdracht gegeven drinkwater aan te voeren. De marktschuit op Kampen maakter er extra reizen voor. Ook het transport van meel, van aardappelen en turf kwam op gang. Het eerste contact met de buitenwereld liep altijd over Kampen. Daar vernam men hoe de storm van 3 en 4 februari een nationale ramp mocht worden genoemd. Uitgestrekte inundaties in Noord-Holland, dijkbreuken bij Kampen, in het IJsselgebied bij Zalk, in de Mastenbroekpolder. Honderden doden in het Land van Vollenhove, van Giethoorn en Kuinre. Overal stonden boerderijen in het water, dreef verdronken vee rond, Men hoorde vertellen hoe uit de Schokker zeewering losgeslagen palen de Mastenbroeker polder binnengedreven waren en hofsteden stukgerammeid hadden.

Bijzonderheden over op gang gekomen hulpverlening. Collectes, in zaming van goederen. Na een royale gift, f 100.000 van koning Willem I persoonlijk, een bedrag door het provinciaal bestuur van Overijssel beschikbaar gesteld. Seidel rapporteerde de heren te Zwolle over de schade op Schokland; 26 woningen onherstelbaar vernield, 70 zwaar beschadigd. Tientallen koeien en schapen verdronken. Over de toestand van de zeeweringen was Waterstaat al ingelicht: 1800 palen weggeslagen, gaten in de kistdammen, verdere verzakking van de stukken, die van de westelijke zeedijk waren blijven staan. Wat de storm van 1824 daar heel had gelaten, ruimte de orkaan van 1825 op".

tot zover BOUMAN.   —   —   —   —   —   —   —

Na de ramp van 1825 werd een lage zeewering aangelegd. Bij hoge vloed zou het water over de kruin vloeien. Men hoopte dat bij eb voldoende water naar de zee zou terugvloeien. Maar er bleef meer water staan dan verwacht werd. Plassen groeiden tot meertjes uit. Het tekort aan bruikbaar weiland deed het aantal koeien van 51 vóór de overstroming in 1824 dalen tot 5 in 1842. De loopkistdam was na de storm bijna niet te gebruiken. Het was dan wel zo praktisch om...buitenom te varen. Maar soms was het zelfs "druk" op het zwiepende pad. Bezoekers van het eiland verwonderden zich over de behendigheid waarmee men elkaar passerde: één voet op een paal, de andere opzij gestrekt, zwevend boven het water. Elkander om het middel vattend, kwam men met een draaiende beweging langs elkaar heen. In 1838 werd Emmeloord nog van een ruimere haven voorzien.

DE MENSEN, DE ARMOEDE.

Met het vervoer van vrachtgoed probeerde men de povere opbrengsten van de visserij wat aan te vullen. Het aantal behoeftige huisgezinnen bedroeg in de winter van 1840 wel 127 (met 520 zielen) dus het overgrote deel van de Schokker bevolking. Soms hadden de mensen het allernoogzakelijkste aan huisraad of visgerei verkocht of verruild wanneer in de zomer de visserij geen dagelijks brood opleverde. Aan noodzakelijk onderhoud van de schepen kwam men niet toe. En voor reparaties kon bijna geen crediet meer worden verkregen.

Met voorstellen om het eiland te verlaten en werk te vinden in de Kolonies van de Maatschappij van Weldadigheid hoefde men op Schokland niet aan te komen. De bevolking vertoonde een "onverstandige gehechtheid" aan hun geboortegrond. Een firma in in Almelo stichtte op Schokland een filiaal in de vorm van een weefschool. Tien uur per dag waren de jongens en meisjes bezig. Wekelijks een vrije dag voor wat schoolonderwijs. Het Algemeen Handelsblad en de Haarlemsche Courant deden pogingen inzamelingen te doen slagen. Een oproep voor hulp in de Kamper Courant van 31 januari 1850 bevatte de alarmerende kreet: "Op het eiland Schokland heerst hongersnood".

Na 1855 kwam het idee van evacuatie ter sprake (alleen onder ingewijden). Zuiderbuurt moest trouwens in dat jaar toevallig ontruimd worden. De inwoners trokken bij anderen in (Ens) of bouwden een noodoptrekje. In 1857 werd het wetsontwerp tot ontruiming ingediend. De Schokkerd zagen dat als een onaanvaardbare dwang. Van de 630 inwoners die er in 1856 nog waren, vertrokken er in 1857 en 1858 nog geen 50. Voor het afbreken van de woningen was een schadevergoeding vastgesteld die varieerde van f 20,- tot f 100,- per woning. Al het materiaal mocht worden meegenomen. De kerk van Ens moest intact blijven. De meeste Schokkers vertrokken naar Kampen en Vollenhove. ($\pm$ 400) De resterenden naar Urk, Volendam e.a. plaatsen. Op de plaats van de afgebroken woningen werden iepen geplant. De enige bewoners tot 1941 waren een havenmeester, een lichtwachter en een kantonnier met hun gezinnen. Toen de waterstand tot 80 cm was gezakt, voeren ook zij weg van het eiland.

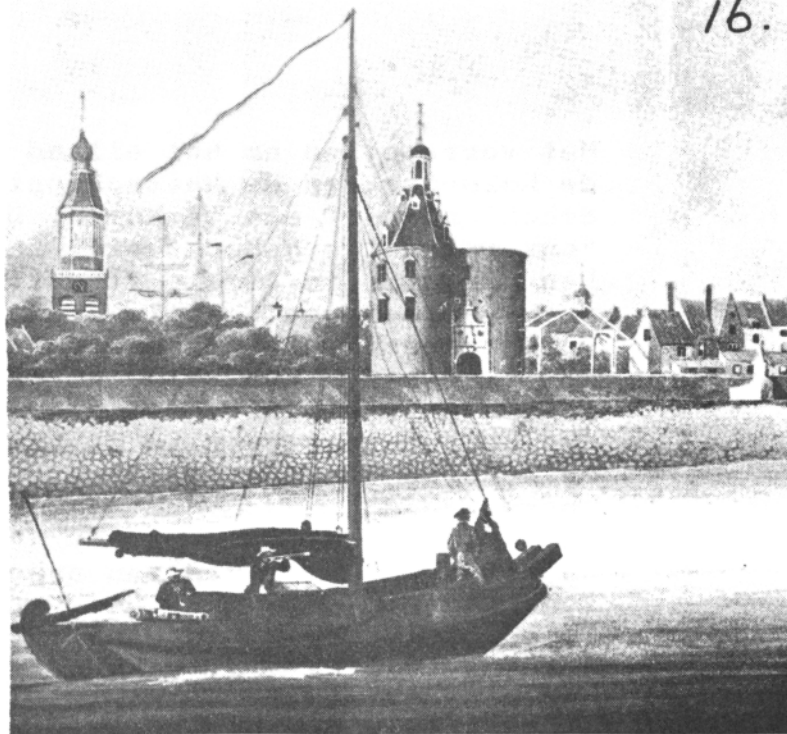
Na 1859 werd Schokland overigens niet prijsgegeven. Het eiland fungeerde als een soort strekdam voor de Overijsselse kust. Bovendien konden schepen er in de luwte een veilige ligplaats vinden. Tenslotte leverde Schokland ook nog wat hooi, riet en biesen op.

LITERATUUR:

G.D.van der Heide: De laatste dagen van een eiland.
idem : Van landijs tot polderland.
Dr.P.J.Bouman : Het verlaten eiland.

ASSURANTIEKANTOOR DE BOER....dat scheelt vele zakdoeken.
Voor tegelpad, tuinwal of terras....FA VAN TATENHOVE.
HOTEL DE LINDEBOOM kan U wat vóórschotelen.
Sportief kan gekleed zijn: HERENMODE MOERBEEK.
HOUTHANDEL VAN DER VIS voor vriendelijk en voor streng hekwerk.
Oranjebitter of kersenliqueur...SLIJTERIJ DE WIT.

Schokker voor de haveningang van Enkhuizen. (Linkerhelft van een aquarel van G. J. Vis)

RECONSTRUCTIE HAVEN VAN SCHOKLAND

SCHOKLAND – De vroegere haven op de noordpunt van Schokland zal iets van haar oude glorie terugkrijgen. In opdracht van Staatsbosbeheer is namelijk kortgeleden begonnen met een gedeeltelijke reconstructie van dit karakteristieke hoekje. Een deel van de haven zal worden teruggebracht in de toestand zoals deze in 1938 bestond toen Schokland nog een eiland was. Voor het werk is 130.000 gulden beschikbaar. Van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur werd een subsidie van 35.000 gulden ontvangen.

Van de oude haven, die in 1938 gedeeltelijk werd afgebroken, is op het ogenblik niet veel meer te zien. Er staan twee gerestaureerde panden, te weten het huis van de lichtwachter en het gebouwtje de Misthoorn.

*uit Waterkampioen
mrt. '84.*

Verder groeien er nog de eeuwenoude iepen en zijn de dammen van de vroegere en al zo'n veertig jaar droog liggende havenkom te herkennen. Na de reconstructie, die al over enkele maanden klaar zal zijn, zullen de bezoekers echter weer een duidelijke indruk krijgen van hoe het hier vroeger was.

Het plan, dat berust op gegevens van het Museum Schokland, omvat verschillende onderdelen. Wél is er met het oog op de kosten een grote concessie gedaan. De havendammen en taluds zullen niet met basalt worden bekleed maar met gras worden ingezaaid. Opnieuw aangebracht worden de Noorderdam met steiger, het Noorderhoofd met lichtopstand, de Westersteiger, de Zuiderdam en de Oostdam met Zuiderhoofd. Er komen paalschermen en de oude havenlichten worden herplaatst. In de havenkom zal een waterpartij worden aangelegd om het geheel een zo reëel mogelijk beeld te geven.

Ter gelegenheid van dit werk, dat ze-

ker onder de liefhebbers van schepen en het karakter van de oude Zuiderzee sterk zal worden toegejuicht, is Staatsbosbeheer – de eigenaar van het gebied – nog eens in de historie van de haven gedoken. Daarbij bleek dat de haven al in 1816 bestond. Er waren toen 'twee wier-

hoofden hoog boven ordinaire volzee tien voeten'. Het noordelijke hoofd had een lengte van 281 voeten en het zuidelijke was 110 voeten lang. Er was toen ook een zogenaamd 'jagthavenhoofd'. Voorts was de haven voorzien van een 'ijsbeer' aan de zuidkant ter bescherming tegen het kruierende ijs. In 1825 vielen er op het eiland dertien doden en werd er aan de haven grote schade toegebracht als gevolg van een stormvloed. Er werden plannen gemaakt voor verbetering en deze werden in 1837 gerealiseerd. Daarna konden ongeveer driehonderd schepen een ligplaats in de haven vinden.

In 1856 vonden er opnieuw verbeteringen plaats. De oppervlakte werd daarbij op 15.900 vierkante meter gebracht. Jaarlijks moest er worden gebaggerd om een diepte van ongeveer 1,80 meter te kunnen handhaven. In 1859 werd Schokland op last van de regering ontvolkt, zulks wegens de groeiende armoede van de bevolking en de hoge onderhoudskosten aan de zeeweringen. De haven bleef echter dienst doen als vluchthaven tot de Noordoostpolder in 1942 droog viel.

Staatsbosbeheer verwacht dat Schokland in 1984 extra in de belangstelling zal komen te staan. Dit jaar wordt namelijk het feit herdacht dat 125 jaar geleden het eiland werd ontruimd. De vele bezoekers zullen dan op de noordpunt een gerestaureerde haven aantreffen, die de herinnering aan een interessant stuk Zuiderzee-verleden in stand zal houden.

JE KON HEM OP SCHOKLAND HOREN GILLEN.

Aldus een gezegde op URK wanneer iemand daar uitbundig zijn ongenoegen liet blijken.

De Schokkers waren ook niet afkerig van een beetje spot:

"De dommee van Urk, die kwam op Schokland preken.

Door het ruisen van de zee was hij zijn preek vergeten".

En wat zouden de Urkers precies bedoeld hebben met:

"Schokker beer, wat waait het weer,

wat vliegen de kraaien, wat zal het nog waaien".?

Een gezegde heb ik in de volgende puzzel verborgen.

Die komt tevoorschijn als U de zes gevraagde woorden juist invult en de daarin voorkomende letters overbrengt.

A: waarvan een Schokker familie een geïmproviseerd vlot fabriceerde.

B: zó noemden de Schokkers hun scheepjes.

C: deed dienst als zeevering.

D: stond op zuidpunt van Schokland.

E: bleef na de overstroming achter.

F: waarop Middelbuurt was gebouwd.

A	14	2	3	16	5	6	7	8	D	19	7	7	2	20	15	15	18
B	9	10	5	7	11	8	12	13	E	9	4	11	18	2	12	9	8
C	1	15	15	4	17	12	2	18	F	17	6	6	13	8	12	2	1

5 3 ~~18 15 13~~ 7 9 18 ~~12 13~~ 9 10 5 6

18 4 15 13 14 ~~15 15 13~~ 12 4 18 15 15 2 ~~1~~

2 15 8 12 13.

Met kamperen pak je de meeste zonne-uren. ZEGEL PARKSTRAAT.
 Voor schuren, schaven, schilderen...RAB.
 Een nieuw beeld, een nieuw geluid. Lente bij SCHOORL.
 ZEGEL WEVERSTRAAT: een parmantige pet of een hoed voor een heer.
 LOODGIETERSBEDRIJF VELTKAMP...een kranig bedrijf.

NIEUWE IMPULS VOOR HET JEUGDDAMMEN EN JEUGDSCHAKEN ???

In bestuurskringen maakt men zich wat zorgen over het achterblijven van de groei van het ledental. Die groei MOET komen uit de jeugd - een enorm en enthousiast reservoir van jonge beoefenaren.

Echter... de doorstroming na het Koningsdiploma stukt. Dat ligt niet aan de kinderen. De laatste jaren groeide het aantal kinderen dat het *Koningsdiploma* behaalde van 1.190 via 1.282 naar 1.449 in 1983. Hierbij tekent de Jeugdcommissie nogal verheugd aan dat ook procentueel het aantal geslaagden groeit; aan de instructie tot en met Koningsdiploma ligt het dus beslist niet.

Waar schuilt de adder onder het gras?

Het boek "Juniorenschaak" is gebaseerd op *individueel* onderricht. Dat is maar niet zo bedacht, integendeel. Knappe koppen, en we denken hierbij vooral aan professor Max Euwe, (naast ook vele trainers in het buitenland) hebben met zeer goede argumenten uitgelegd, dat - na de basisschool - het kind "halfvolgroeid" raakt. Het dient alleen al om die reden *persoonlijke* aandacht te krijgen. Een speciale *schaakreden* is, dat het echte spel - individu tegen individu - uiteraard een absoluut *individueel* gevecht is; het collectivisme van andere sporten is het schaakspel vreemd.

Tenslotte: kinderen van 13 en ouder hechten grote waarde aan onbaatzuchtige hulp, aan aparte *gerichte* moeite, die aan hen wordt besteed. We hebben geen ruimte om 25 pagina's paedagogie aan te dragen, doch gelooft u maar dat het KNSB-uitgangspunt: "elk kind zijn leraar" weldoordacht is (geweest).

Dat in het buitenland de KNSB-methoden (diploma's en daarna individueel onderricht) zijn overgenomen, mag niet zonder enige trots vermeld worden.

Echter - en die klacht komt vooral uit de actieve verenigingen - waar halen de clubs de leraren voor de kinderen vandaan?

De KNSB zou nogal kortzichtig hebben gemanoeuvreerd als dit probleem niet *vooraf* zou zijn onderkend.

Het algemene advies luidt: schakel sterkere schakers in, die eventueel 2 tot 3 kinderen "simultaan" helpen; dan kan met een beetje goede wil best.

spel behoorlijk onder de knie moeten hebben om aan deze intensieve vorm van begeleiding te mogen meedoen. Laten we zeggen, dat de club gaat aansluiten bij wat op de basisschool (of thuis heel soms) ~~aan~~ met het dam-of schaakspel reeds is bereikt.

Het voorgestelde systeem voorkomt, dat het in het speellokaal te lawaafg wordt. De jeugdgroep kan nu "sowieso" niet een "meute" worden, die niet meer in de hand te houden is, of moeilijk.

In het laatste kwartier, tot acht uur dus, zou de jeugd dat wekelijkse trainingsavondje met gezellige onderons-partijtjes kunnen afsluiten.

Hiernaast treft U een stukje van pagina 149 aan van het mei - nummer van Schakend Nederland. Wie de jeugd heeft, heeft (de) toekomst, is een oud gezegde. Dat geldt voor de damclub in Oosterend net zo goed als voor de schaakclub in den Burg. En Passant mocht zich in een kleine toeloop van leden verheugen: met zeven nieuwe liefhebbers kon de B-groep op het riante aantal van twintig worden gebracht. Maar JEUGD ?????????

In den Burg zit die in elk geval niet achter een schaakbord. En In Oosterend is er voor dat fijne damspel allicht ook nog een gat in de markt.

S.N. bracht me op een nog hier niet toegepast idee:

Schakel sterkere dammers en schakers in, die - pak weg - tussen zeven uur en kwart voor acht op de clubavond ELK twee of drie "pupillen" die voor hun rekening nemen met geschikte oefenstof.

Dat is voor dammen o.a. van Harm Wiersma/Piet Lauwen de leergang "Dammen in ontwikkeling" 1 en 2. Voor schaken de boeken "Jeugdschaak" maar vooral "Juniorenschaak".

Die dam-en schaakjeugd zou gezocht kunnen worden onder de leerlingen van de hogere klassen basisonderwijs, de LTS en de RSG.

Die jongens en meisjes zouden in elk geval de beginselen van het

Goed idee?   acb

P. Bakelaar kampioen!

Na een spannende nacompetitie met K. Bakker en J. Trap wist P. Bakelaar (toch nog) het clubkampioenschap te behalen.

Het was natuurlijk wel te verwachten, maar vooraf hadden we niet kunnen voorzien dat het zo'n strijd zou worden.

Erevoorzitter J. Visman reikte aan P. Bakelaar de wisselbeker van Timmerbedrijf C. Daalder uit.

Ook voor alle nummers 1 en 2 van de diverse poules waren er bekers en medailles.

Bij de jeugd mocht Peter de Wolf de beker in ontvangst nemen en Ronald Brouwer bereikte hier de tweede plaats.

In de B-afdeling behaalde Biem van Leeuwen de eerste plaats, op de hielen gevolgd door Piet Daalder, die de tweede prijs voor zich opeiste.

In de ene A-afdeling werd P. Kooiman eerste, hij moest helaas om gezondheidsredenen afzien van deelname aan de nacompetitie. J. Trap werd hier tweede.

En uit de andere A-afdeling mochten P. Bakelaar en L. Bakker deelnemen aan de nacompetitie, want zij waren de nrs. 1 en 2. Nadat alle eremetral was uitgereikt wachtte P. Bakelaar de moeilijke taak om een simultaan te spelen tegen 26 tegenstanders. Hij deed dit uitstekend, hij behaalde een score van bijna 81%. Hij verloor van L. Booman, C. Vinke, P. Kooiman, K. Bakker. Hij speelde remise tegen: J. Hooijberg en K. Bakker